

Θεραπευτικά πρωτόκολλα Σ.Δ.

Καλυβιανάκης Δημήτρης - Ουρολόγος

Θεραπευτικός αλγόριθμος στυτικής δυσλειτουργίας

Ανεπαρκής απάντηση

Εκτίμηση σωστής χρήσης θεραπευτικών επιλογών
Παροχή νέων οδηγιών και συμβουλών
Νέα δοκιμή
Εξέταση εναλλακτικής ή συνδυασμένης αγωγής

Ανεπαρκής απάντηση

Εξέταση εμφύτευσης πεικής πρόθεσης

ΘΕΡΑΠΕΙΕΣ

ΣΤΥΤΙΚΗΣ ΔΥΣΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

Τα κάτω...**πάνω!**

ΤΑ ΦΑΡΜΑΚΑ ΤΗΣ ΣΤΥΣΗΣ

Κανένα φυτικό σκεύασμα ή συμπλήρωμα διατροφής δεν έχει αποδείξει ότι βοηθά τη στύση!

Όλα τα αποτελεσματικά φάρμακα χορηγούνται με ιατρική συνταγή.

Η μόνη ένδειξη είναι στυτική δυσλειτουργία οργανικής και ψυχογενούς αιτιολογίας. Στη 2η περίπτωση συνδυάζεται με θεραπεία από σεξολόγο

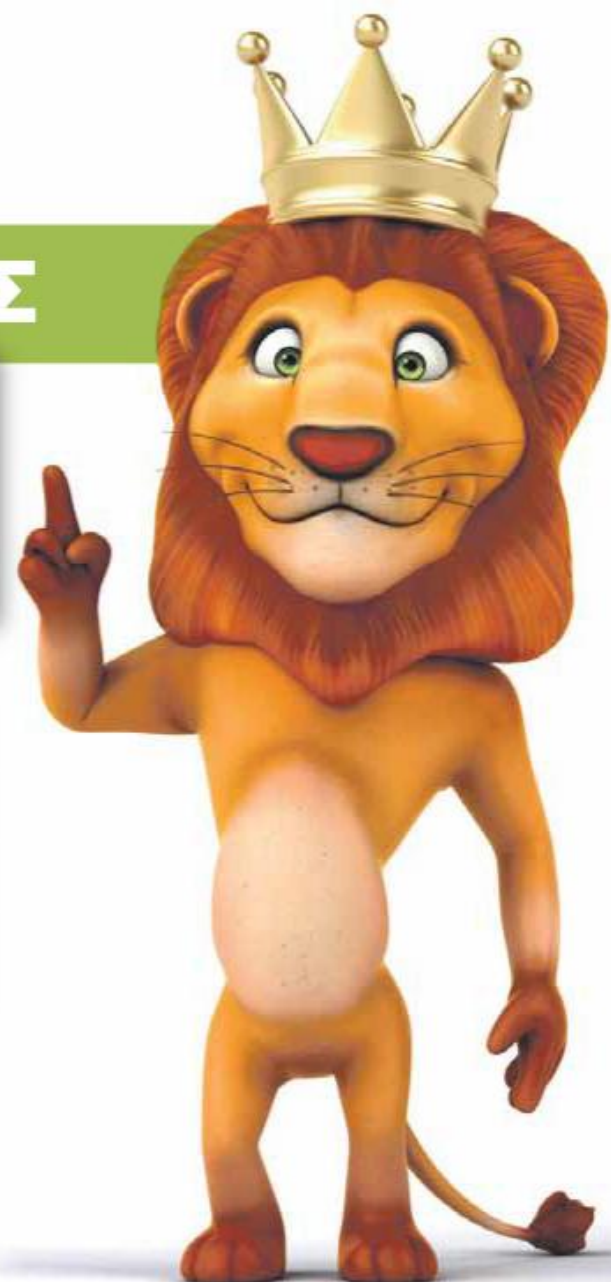
Κανένα από αυτά δεν είναι αφροδισιακό, δηλαδή δεν επηρεάζει την ερωτική διάθεση/επιθυμία

Όλα τα φάρμακα προκαλούν αγγειοδιαστολή και αύξηση της αιμάτωσης του πέους

Χωρίζονται σε 2 κατηγορίες: σε χάπια και ενέσεις

ΤΑ ΦΑΡΜΑΚΑ ΑΠΟ ΤΟ ΣΤΟΜΑ

ΔΙΑΤΙΘΕΝΤΑΙ
ΣΤΗΝ
ΕΛΛΑΔΑ

όλα είναι σε μορφή
δισκίου για λήψη
από το στόμα)

ΑΒΑΝΑΦΙΛΗ
ΒΑΡΔΕΝΑΦΙΛΗ
ΣΙΛΔΕΝΑΦΙΛΗ
ΤΑΔΑΛΑΦΙΛΗ

κυκλοφορεί και σε μορφή
διαλυόμενου, στο στόμα, δισκίου 10mg

κυκλοφορεί και σε 5mg δόση για καθημερινή
λήψη ανεξάρτητα από την επαφή

Η ΜΟΡΦΗ ΑΥΤΗ ΕΧΕΙ 2 ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ

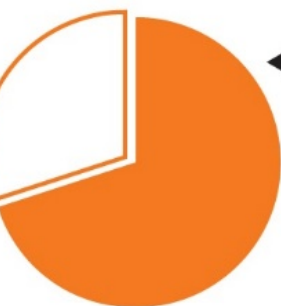
! Είναι απαραίτητη
η **ΕΡΩΤΙΚΗ ΕΠΙΘΥΜΙΑ**
για να προκληθεί στύση

άντρες
με συχνές
ερωτικές
επαφές

μεγαλύτεροι άντρες που πάσχουν
και από καλοήγη υπερπλασία προστάτη
(η συχνότερη αιτία για προβλήματα
ούρησης μετά τα 50 έτη).

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

70%

ενώ **ΜΕΙΩΝΕΤΑΙ**
σε **50%**

σε άντρες με σοβαρό
οργανικό πρόβλημα
(σακχαρώδης διαβήτης,
νευρολογικές παθήσεις,
μετά ριζική προστατεκτομή)

ΑΠΟΛΥΤΗ
ΑΝΤΕΝΔΕΙΞΗ

Η ΛΗΨΗ
ΝΙΤΡΩΔΩΝ
ΦΑΡΜΑΚΩΝ

ΣΥΝΗΘΕΙΣ
ΠΑΡΕΝΕΡΓΕΙΕΣ
ΠΟΝΟΚΕΦΑΛΟΣ
ΔΥΣΠΕΨΙΑ
ΜΥΑΛΓΙΑ

ΠΩΣ ΕΠΗΡΕΑΖΕΙ Η ΤΡΟΦΗ...

Η τροφή καθυστερεί την απορρόφηση,
άρα και την δράση στα δισκία για λήψη
από το στόμα, εκτός της ταδαλαφίλης.
**Τα δισκία που διαλύονται στο στόμα
δεν επηρεάζονται**

Η κοινωνική
χρήση **αλκοόλ**
ΔΕΝ ΕΠΗΡΕΑΖΕΙ
τη δράση τους

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΤΗΣ ΣΤΥΣΗΣ

	ΑΒΑΝΑΦΙΛΗ	ΒΑΡΔΕΝΑΦΙΛΗ	ΣΙΛΔΕΝΑΦΙΛΗ	ΤΑΔΑΛΑΦΙΛΗ	ΑΛΠΡΟΣΤΑΔΙΛΗ
ΜΟΔΟΣ ΛΗΨΗΣ	Από το στόμα 	Από το στόμα ή διαλυόμενα δίσκιο στο στόμα	Από το στόμα 	Από το στόμα 	Ενεση στο πέος
ΔΟΣΟΛΟΓΙΑ	mg 100 & 200	mg — 10 & = 20	mg 25 50 & 100 	mg 5 10 & 20 	μg 20
ΕΠΙΣΤΗ συνήθης ηγούμενη δόση ηησίως (σε mg)	mg 200	mg = 20	mg 100	mg 20 	μg 40
Επίσης χρόνος λήψη μέχρι ηράσει (σε ώρες)	ώρες περίπου 0,5	ώρες περίπου 1	ώρες περίπου 1	ώρες 1-2	ώρες 0,2
Επίσης διάρκεια ησης από λήψη (σε ώρες)	 >6	 6 έως 12	 6 έως 12	 έως 36	 1 έως 2
Επίσης άζεται σεξου-ός ερεθισμός;	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ

ΚΡΟΥΣΤΙΚΑ ΚΥΜΑΤΑ

Αποτελεί τη **ΝΕΟΤΕΡΗ ΜΕΘΟΔΟ** που προτάθηκε για αποκατάσταση της στυτικής δυσλειτουργίας. Έχει ένδειξη αποκλειστικά σε ασθενείς με **ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΑΓΓΕΙΑΚΗΣ ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑΣ** Προκαλεί τη δημιουργία νέων αγγείων στο πέος (αγγειογένεση).

ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

60-75%

σε άντρες που ανταποκρίνονται στα χάπια της στύσης

Η ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΕΙΝΑΙ ΕΝΤΕΛΩΣ ΑΝΩΔΥΝΗ

ΔΙΑΡΚΕΙΑ:

9

ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ

12

συνεδρίες

διάρκειας

15

λεπτών η καθεμιά

ΕΝΩ...

σε αυτούς που δεν ανταποκρίνονται στα χάπια -μετά τα κρουστικά

7 στους **10** μπορούν να τα χρησιμοποιούν με επιτυχία!

Η ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΣΤΥΣΗΣ...

...παράμενει για

5

τουλάχιστον χρόνια

σε ασθενείς χωρίς σοβαρού βαθμού συστηματικές παθήσεις (διαβήτης, καρδιαγγειακή νόσος)

ΟΙ ΕΝΔΟΠΕΪΚΕΣ ΕΝΕΣΕΙΣ

Χρησιμοποιούνται **30** χρόνια

Αποτελούν την πιο αποτελεσματική φαρμακευτική θεραπεία

Η ένεση γίνεται από τον ίδιο τον άντρα, κατόπιν εκπαίδευσής του από ουρολόγο, με ειδική σύριγγα και λεπτή βελόνη ινσουλίνης στα δύο πλάγια κατά μήκος του πέους

10 λεπτά μετά την ένεση προκαλείται στύση, ανεξάρτητα από ερωτική επιθυμία

Είναι πρακτικά ανώδυνη και ιδιαίτερα ασφαλής θεραπεία

Πολλά φάρμακα έχουν χρησιμοποιηθεί με επιτυχία, αλλά το πλέον διαδεδομένο παγκόσμια είναι ο συνδυασμός ΠΑΠΑΒΕΡΙΝΗΣ, ΦΑΙΝΤΟΛΑΜΙΝΗ και ΑΛΠΡΟΣΤΑΔΙΛΗ (tri-mix)

Το μόνο σκεύασμα που κυκλοφορεί στο εμπόριο είναι η ΑΛΠΡΟΣΤΑΔΙΛΗ

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

80%

ΑΠΟΔΟΧΗ
των ενέσεων

30-50%

ΣΥΝΗΘΕΙΣ ΠΑΡΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

- ΠΑΡΑΤΕΤΑΜΕΝΗ ΣΤΥΣΗ (>4 ώρες χρειάζεται επείγουσα αντιμετώπιση)
- ΠΟΝΟΣ (αλπροσταδίλη)

Ενδοπεϊκές ενέσεις

Bimix:

- 15 mg papaverine και 0.5 mg phentolamine ανά 1 ml

Trimix

- 300mg papaverine + 10mg phentolamine + 100μg
- 300mg papaverine + 20mg phentolamine + 100μg

Ασθενείς που δεν ανταποκρίνονται στους PDE5i

Αίτια μη ανταπόκρισης

- Μη σωστή λήψη του φαρμάκου
- Προβλήματα ψυχολογικά και σχέσης
- Σεξουαλική δυσλειτουργία της συντρόφου
- Σοβαρή οργανική στυτική δυσλειτουργία

Στρατηγικές διάσωσης για ασθενείς που **ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΟΥΝ** στη θεραπεία με αναστολείς φωσφορδιεστεράσης τύπου-5 (PDE-5)

ΨΕΥΔΟΑΠΑΝΤΗΤΕΣ

Ακολουθούν τις οδηγίες σωστά;

>4 λήψεις φαρμάκου με μικρή χρονικά απόσταση μεταξύ τους
Μέγιστη ανεκτή δόση

Λήψη δισκίου >1 ώρα πριν τη σεξουαλική δραστηριότητα

4 ώρες πριν από λιπαρό γεύμα, εφ' όσον το απαιτεί το φάρμακο που χορηγήθηκε

Χρήση συνοδών φαρμάκων, σύμφωνα με οδηγίες γιατρού

Επαρκής σεξουαλική διέγερση!

Είναι το ζευγάρι έτοιμο να επανέλθει στη σεξουαλική δραστηριότητα;

Αντιμέτωπιση σεξουαλικής δυσλειτουργίας συντρόφου, εφόσον υπάρχει

Εντοπισμός/ Επίλυση προβλημάτων στη σχέση του ζευγαριού

Συνδυασμός με ψυχοσεξουαλική θεραπεία

Αποδοχή θεραπείας από σύντροφο

ΜΗ ΑΠΑΝΤΗΤΕΣ

Επόμενα βήματα...

Συνταγογράφηση άλλου αναστολέα PDE-5

Λήψη ημερήσιας δόσης

ΛΗΨΗ ΣΥΝΔΥΑΣΤΙΚΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ:

1. Συμπληρωματική τεστοστερόνη, εφόσον ενδείκνυται
2. Στυτική συσκευή κενού
3. α-blockers, στατίνες ή συνεχής πίεση αεραγωγών, όταν υπάρχουν συννοσηρότητες

Ενδοσπραγγώδεις ενέσεις συν/πλην αναστολείς PDE5

Πεικική πρόθεση

Προτίμηση PDE5i

- Διακοπή περίπου στο 50%
- Οι μεγαλύτεροι σε ηλικία άνδρες τείνουν να προτιμούν σιλденаφίλη και βαρδεναφίλη ενώ οι νεότεροι ταδαλαφίλη καθημερινής λήψης
- Η επιλογή PDE5i θα πρέπει να είναι συνάρτηση της συχνότητας επαφών και της ανάγκης για αυθορμητισμό
- Δυνατότητα στον ασθενή να δοκιμάσει όλους τους PDE5 ώστε να επιλέξει ποιος ανταποκρίνεται στις ανάγκες του
- Ασθενείς που δοκίμασαν όλους του PDE5i: συνέχιση χρήσης στα 3 χρόνια σε ποσοστό 86%.

Cialis®
(Tadalafil Citrate)

VIAGRA
(Sildenafil Citrate)

(Vardenafil Citrate)
LEVITRA

- Hatzimouratidis K, Hatzichristou DG (2009) Phosphodiesterase type 5 inhibitors: unmet needs. Curr Pharm Des
- Ljunggren C, Hedelin H, Salomonsson K et al. (2008) Giving patients with erectile dysfunction the opportunity to try all three available phosphodiesterase type 5 inhibitors contributes to better long-term treatment compliance. J Sex Med

Συνδυασμοί με PDE5i

PDE5i και VED

- Βελτίωση του IIEF-EF.
- Νέοι ασθενείς, μετά από ριζική.

PDE5i και ενδοπεϊκές ενέσεις

- Ανταπόκριση έως 31%
- Παρενέργειες σε ποσοστό 33%
- 20% ζάλη

PDE5i και Τεστοστερόνη

- Βελτίωση σε ασθενείς με επίπεδα T <300ng/dl

Ασθενείς με Σακχαρώδη Διαβήτη

- Η παθοφυσιολογία είναι πολυπαραγοντική
- Η αποτελεσματικότητα είναι μέτρια, δεν επηρεάζονται τα επίπεδα σακχάρου
- Βελτίωση αποτελεσματικότητας: Ρύθμιση επιπέδων γλυκόζης αίματος και συνοδών νοσημάτων

Ασθενείς με ριζική προστατεκτομή

- Η παθοφυσιολογία είναι πολυπαραγοντική
- Αξιολόγηση της στυτικής ικανότητας πριν το χειρουργείο
- PDE5i μετεγχειρητικά (Tadalafil 5mg καλύτερα αποτελέσματα)
Ενημέρωση για τις δυσκολίες αποκατάστασης

Ασθενείς με νευρολογικά νοσήματα

- Περιορισμένα στοιχεία για αποτελεσματικότητα & ασφάλεια
- Sildenafil: Αποτελεσματική σε ασθενείς με Parkinson και MS
- Sildenafil: Σε ασθενείς με πολλαπλή συστηματική ατροφία παρατηρείται σοβαρή υπόταση

ΠΕΪΚΕΣ ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ

Αποτελούν την πιο παλιά μέθοδο αντιμετώπισης

Έχει ένδειξη σε κάθε άντρα που έχει δοκιμάσει
ΑΝΕΠΙΤΥΧΩΣ τις άλλες θεραπείες.

Υπάρχουν **2** τύποι προθέσεων:

ΟΙ **ΣΤΑΘΕΡΕΣ**] →
ΚΑΙ ΟΙ **ΔΙΟΓΚΟΥΜΕΝΕΣ**

Οι σταθερές αποτελούνται από 2 κυλίνδρους από ειδικό βιο-υλικό που τοποθετούνται μέσα στα 2 σπραγγώδη σώματα.

Στις διογκούμενες, οι κύλινδροι είναι συνδεδεμένοι με σύστημα αντλίας που δίνει τη δυνατότητα πλήρωσης των κυλίνδρων με φυσιολογικό ορό. Δίνουν άριστο αισθητικό αποτέλεσμα, αλλά έχουν υψηλό κόστος.

5% **Πιθανότητα μηχανικής βλάβης**

Η τοποθέτηση της πρόθεσης γίνεται με χειρουργική επέμβαση διάρκειας 1 ώρας

ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ:

Η ικανοποίηση των αντρών και των συντρόφων ξεπερνά το **90%**

ΕΠΙΠΛΟΚΕΣ:

Σπάνιες, με πιο σημαντική την μόλυνση της πρόθεσης (χρήζει άμεσης χειρουργικής αφαίρεσης και τοποθέτηση νέας)

Η ΣΥΝΔΥΑΣΤΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΙΑ

(ΨΥΧΟΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ
+ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ)
ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ:

ΠΗΓΗ: Melnik T: J. Sex. Medicine; 5(11), (2008)